Рецензия

От проф. Ружко Челебиев

Относно хабилитационния труд на доцент д-р Здравко Петров Каменаров

Кандидат за присъждане на академичната длъжност „Професор“ по дисциплината „Техника и технология на живописта“ и „Иконопис“

Преди да престъпя към разглеждане на хабилитационния труд си позволявам едно малко отклонение. Доцент д-р Зравко Каменаров се явява продължител на доцент Атанас Шаренков / безспорен авторитет/, които дълги години преподаваше дисциплината „Техника и технология“ в НХА. Спомням си, че на факултетния съвет, когато се избираше Каменаров за редовен преподавател много от колегите, които познаваха доцент Шаренков се съмняваха дали Здравко ще може да го наследи. Годините обаче доказаха, че няма незаменими хора. Със своето развитие като технолог, реставратор и практикуващ художник Здравко Каменаров не само продължи развитието на дисциплината, но и непрекъснато я обогатява според съвременните условия. В последните години доцент д-р Каменаров преподава и дисциплината „Иконопис”, водена преди това от друг художник – иконописец доцент Асен Гицов.

За настоящия конкурс, единственият кандидат доцент д-р Здравко Каменаров е представил „Авторски иконографски, иконописни и технико – технологични решения в реализацията на украсата на храм „Успение Богородично” и „Камерни произведения върху каменна основа”. Конкурсът е обявен според изискванията на ЗРАСРБ и надлежно обявен в Държавен вестник. Кандидатът притежава изискуемия ценз за допускане до обявения конкурс. Депозирал е молба за участие и е предоставил сеответните материали в определения срок. Преглеждайки документацията по процедурата на конкурса заявявам, че няма допуснати нарушения.

От биографичната справка на кандидата съдим за неговата много активна творческа и научна дейност. Той е роден на 19.01.1967 г. В гр. София . Средното си образование получава в гимназията за изящни изкуства „Акад. Илия Петров”. През 1993 г. Завършва НХА – София, специалност „Консервация и реставрация. Същата година започва

преподавателската му кариера, а от 2006 г. е повишен в старши преподавател. Става доцент към катедра „Стенопис" през 2014 г. Защитава докторска дисертация на тема: „Приложение на нетермична плазма при атмосферно налягане в реставрацията".

Работи в областта на реставрацията, а също така рисува икони, прави мозайки и стенописи в светски и сакрални архитектурни пространства, участва в изложби. Има множество стенописни и иконописни реализации. Участвал е в единадесет изложби с кавалетни произведения.

По-важни творчески изяви:

1. Консервация и възстановка на мозайки над страничните входни врати и царския трон, и стенописи в притвора, и централния кораб на храм- паметник „Св. Александър Невски".
2. Иконостас и 40 икони за храм „Успение Богородично" – София.
3. Фасадна мозайка с изображение на Папа Йоан XXIII, църквата „Св. Йоан XIII, папа Римски" – София и фасадни мозайки в храмовете „Св. Троица" – София, „Св. Св. Кирил и Методий" гр. Костинброд, „Св. Марина" – Софийска митрополия. „Св. Св. Кирик и Юлита" – гр. Банкя, „Успение богородично" – София.
4. Мозайки за пандантивите на храм „Св. Троица".
5. Множество икони и стенописи за храмове в България /София, с. Ново Делчево, с. Дивчовото/, Сосновец – Полша и /Борго Манеро, Паскара, Болоня и др./ - Италия
6. Участва с икони и живопис в изложби /индивидуални и групови в България, Германия, Полша и Италия/.

Научните му интереси са в областта на реставрацията, практическата сакрална стенопис и мозайка. Има пет публикации в периодичния печат на български и английски език по проблемите на изящните и приложни изкуства, на развитието на християнската живопис. Взема участие в редица конгреси и форуми в чужбина. Член е на СБХ и АРБ.

На творческата територия на сакралната стенопис и мозайка у нас се изявяват не малко художници, но сред тях се откроява фигурата на доцент д-р Здравко Каменаров. Докато голяма част от колегите му работещи в тази сфера остават до голяма степен в рамките на добрия занаят, при Каменаров сакралното изкуство е изведено на професионално ниво. Всичко, което е създал е дълбоко лично и свидетелства за таланта на своя

създател. Личностно е и решението при изграждане украсата на храм „Успение на Богородица”, първият обект от хабилитационния му труд. Ако от фотосите направеното в храма се възприема откъслечно едно по едно, то при посещение на място, едно от най-впечатляващите качества на стенописите, мозайките и витражите е, че те изглеждат органически единни със средата, в която са реализирани. Едновременно с това внасят в тази различна архитектурна среда елемент на оригинално авторско присъствие, което я обогатява и доминира. Започвайки от избора на иконографска схема и обединяване на проблемите на изразяване, чрез строго фиксирани пластични единици изграждащи образите от една страна и изключителната важност на посланието, изправят автора пред една твърде трудна задача, която е по възможностите единствено на много опитен художник. Друго предизвикателство за Каменаров се явява идеята да слее в цялостна сплав трите стенописни техники (секо, мозайка и витраж) и тяхното въздействие. Те изграждат ясна и категорична композиция от множество съставки. Въпреки това не се създава впечатление за раздробеност и претовареност. Тази особеност на композициите показва ясно, че художникът подхожда индивидуално и конкретно към решаване на всяка една задача в зависимост от темата и търсения ефект върху зрителя. Свидетели сме на едно високо владеене на изразителните средства, вещо подбрани и майсторски изпълнени. Нито един елемент от работата не е намерил мястото си случайно, всичко е добре премислено, съобразено с архитектурната даденост. Отделните композиции са обмислени като съдържание и подчертават усещането за съзерцателност и философска уравновесеност. Формата е богато моделирана, разполагаща се в съответния регистър на техниката. Умело подбраните цветови акценти обогатяват композиционното решение. Пространствената организация въздейства с реална материална сетивност. В крайна сметка резултатът е една изключително хармонична среда, в която човек се чувства спокоен и възвисен.

Кавалетните произведения „Св. Пророк Данаил”, „Страстотърпления” и „Св. Арх. Михаил побеждава сарацините”, включени като втора част от хабилитационния труд, изпълнени в уникална техника, правят впечатление с оригиналността на композиционното решение, перфектния избор на основата /оникс или мрамор/ и прецизността на изпълнение. И трите очертават напълно творческото амплоа на художника в кавалетната сфера, неговото пластическо мислене

и предпочитания, неговия стремеж към експериментиране и намиране на адекватно решение. Със всяка една работа, доцент д-р Здравко Каменаров ни прави съпричастни на неговите усилия да се реализира като автор, който иска да каже нещо ново. За него камерните творби се явяват като почивка от каноните на монументалното изкуство.

Справката за приносите на хабилитационни труд е изведена в седем точки. В скяка една от тях доцент др. Здравко Каменаров обосновава авторовия и новаторски подход при решаване на творческите си задачи.

Връзката му със специалност „Стенопис", като редовен преподавател се проявява на различни равнища; като сериозно отношение към преподавателската работа, използване иновaторски методи на преподаване, въвеждане на съвременни материали и технологии при реализация на стенописи.

Заключение:

Значимите постижения на кандидата в областта на църковната стенопис, мозайката, кавалетната живопис и реставрацията са доказателство за широкия спектър на неговите творчески превъплъщения, на една търсеща себе си артистична натура. Като цяло творчеството му има своя принос в нашето изобразително изкуство, като прибавим и досегашния му педагогически стаж, ми дават основание да предложа на Специализирания научен съвет да присъди на доцент д-р Здравко Каменаров академичната длъжност „Професор" по дисциплината „Техника и технология на живописта и стенописта" и „Иконопис".

проф. Ружко Челебиев

14.12.2016 г.